

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravništvo**, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ali je naš narod zadovoljen?

Štajerski ustavoverni državni poslanec baron Walterskirchen sicer nij naš mož, vendar je v zadnjem svojem govoru v državnem zboru poleg več enostranskega tudi dosti resnice povedal. Jedna teh resnic je njegov izrek: da bi pač grda in ne brezškodna zmotnjava bila, ko bi se hotelo iz srčnega poklonjevanja, ki so se zadnje dni prinašala cesarske rodovini, s katere osodo je tudi osoda ljudstva ozko zvezana, in katere glava (cesar) je vidno poosobljenje ali vtelesenje naše lastne domovine, sklepate na politično zadovoljnost ali na zaupanje vlad. Kajti visoko nad strankami stoji ustavni monarh, in vsem brez razločka strank mora mogoče biti svoje spoštovanje izraziti, a ne da bi kdo opravičenje imel kake strankarske dobičke od tega prisvajati si. — Tako je res, tako je tudi naš slovenski narod mislil, ko je tako sijajno praznoval cesarjev dan, kakor nobeden drug ne. S tem naš narod nikakor nij hotel reči, da je z vsemi ustanovami, in političnimi ter narodnimi razmerami, ki so v našem cesarstvu, zadovoljen in srečen. Ah, prav narobe! Baš ker naš slovenski narod mnogo breme teži, ker ga mnoga krivica tare, zato je tem burneje in tem odločneje izrazil svojo — nadejo, da bode pravični vladar pomagati tam, kjer našemu rodu protivne stranke pomagati nečejo!

Zatorej se pa naš slovenski narod popolnoma sklada z mnenjem konservativnega lista, ki je govoril precej po cesarske slavnosti sledeče premisleka vredne in vsem avstrijskim državnikom najtoplejšega priporočena vredne besede:

„Takó veliki so zakladi podložniške zvestobe in lojalne udanosti, ki se je pri tej priliki pokazala; takó srčna se je pokazala razmera mej vladalcem in mej vladanimi; takó trdna je dinastična državna vez, — da se morajo ti zakladi varovati in paziti po svojej pravej vrednosti, in rabiti. — Kdor ima mnogo, more tudi mnogo izgubiti.“

In „izgubiti“ se res nikjer ne more tako hitro „mного zakladov“, kakor baš pri nas v Avstriji, ker tukaj so nekovi faktorji kakor sistematično delali na to, da bi slovanski narod nad vsem tu obupal. Da dozdej nij obupal, da se je ohranilo njegovo upanje na končno rešitev po cesarjevi volji, na uvedenje narodne ravnopravnosti po najvišjem vladalčevem pravičnem izpoznanju in posredovanju, to je zasluga slovanske potrpežljivosti, a ne „ustavovernih“ in družih tacih organov... Dalje, zdi se nam, ne moremo govoriti...

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. maja.

Dunajska vladna „Pol. Corr.“ poroča, da je letos v prvem četrtletju prišlo **direktnih davkov** za 22,355 000 gld., a lani osovrej 21.508.000 gld., torej letos 847.000 gld. več. Indirektnih davkov je prišlo prvega četrtletja 1879 v kaso 41.401.000 gl. proti 38.219.000 gl. lani, torej letos 3.182.000 več kot lani. Pri obeh je torej znesek davka za štiri milijone višji, nego lani. Kaj to dokazuje, če pogledamo, kako se kmetska posestva na javnih dražbah prodajejo!

Češki listi še zmirom pišejo o vprašanju vstopa v državni zbor. Vsi (razen Skrejšovskega „Epoche“, ki pa néma prav nobene veljave in nobenega spoštovanja), so složni v tem, da mora vlada prej dobro voljo pokazati, Čehom pomoči k njihovim narodnim terjatvam predno ti v državni zbor gredó. — „Narodni listy“ pravijo v svojem članku „smir česko-nemecky“, glede na to, da je baje Taaffe bil sam priču oč, ko sta začela Rieger in Herbst o pomirjenju obeh narodnostij razgovarjati se: „Nam je pomoč vlade pri pomirjevalnih dogovorih prijetna, ker s tem se bode pojasnilo, kaj dunajska vlada hoče pripomoči, da se vrne domači mir.“ Rečeni list nasvetuje, naj se volijo zaupni možje obeh narodnostij za nadaljnje razgovarjanje.

Vnanje države.

Novovoljeni **bolgarski** knez princ Battenberg je šel v Livadijo, kamer ga je ruski car k sebi poklical. Ko se vrne, bode sprejel še le bolgarsko deputacijo. Na bolgarsko adresu pak je uže odgovoril pismeno izrazujoč svoje simpatije do Bolgarov.

Kakor se „Pol. Corr.“ poroča, začeli so Rusi vojsko iz vzhodne Rumelije vmikati in se pripravljajo, da bodo tudi Bolgarijo izpraznili svoje vojske.

Turški sultan je baje prav zadovoljen bil prejevši pismo ruskega carja. Naznanil je evropske komisiji v Filipopolju, da ne bode rabil svojih pravic (posaditi na Balkan svojo vojsko.) — To pa nij ravno velika požrtvornost, ker stvar je kar naravno ta, da za izdatno obsadbo Balkana je treba 150.000 mož, teh pa Turčija ne more vzdržavati, in zdaj dela „iz sile čednost“.

Glede **Albanije** poroča „Pol. Corr.“ iz Skadra, da je sama Turčija poslala oklopno fregato „Muimi Safer“, ki ima nalog ob obalah križati in zabraniti izkrcanje kakšnih laških pustolovcev, ki bi hoteli Albance k uporui dvigati. Nekaj albanskim rodovom se bode silo vzelo Martinijeve puške.

Francoski „Journal des Debats“ meni, da bodo Bismarkovi predlogi o novej nemške kolej politiki še povišali občno gospodarsko krizo, ker povišanje tarifov bode vodilo do negotovosti mejnarodnih razmer in do represalij.

V **nemškem zboru** berlinskem se nekateri liberalci upirajo zoper Bismarkove finančne nove postave, ker menijo, da bodo tudi za nemški narod škodljive. Mej temi je poslanec Nemeč Richter 5. maja dejal mej družim to-le za Nemce ne baš laskavo ka-

rakteristiko: V današnjem času so na Nemškem možje zmirom bolj redki, in se je tak hlapčevsk duh (servilizem) v veljavo spravil, kateri svoje prepričanje državnemu kancelarju (Bismarku) pred noge poklada in se potem še nekaj nap huje v svojem renegatstvu.

Angleži poročajo denes iz južne **Africe**: Priprave za vmarsiranje v Zulusko deželo so se začele. Štirje polki prodirajo proti „trnjevej gori“; v štirinajstih dneh se utegne vmarsiranje zvršiti.

Dopisi.

Iz Zatične 1. maja. [Izvir. dopis.]

Še nij dolgo kar smo pomilovali ubogo nesrečno rajo bosensko i hercegovsko. Gospodoval je tam ljuti Turek ali poturčeni Slovan nad siromaškim slavjanskim ljudstvom, i verski fanatizem gnal je vladajočega bega tako daleč, da je rodni brat bratu siloma jemal težko pridobljeni kruh, narodne pravice, i prostost. — Toda velikodušni spasilatelj naš cesar je rešil proti volji nemškutarjev ubogo ljudstvo, odgnal nezmožno turško vlado, podelil raji enakopravnost pred postavo, in ustanovil dobo mirnega življenja, ki se bode v svojej blagoti še gotovo razvilo. —

Kedaj pak bode vendar slovenskej raji napočil dan rešitve? Nij li mar tudi po naših slovenskih deželah tu in tam turški despotizem? némamo li mi tudi svojih begov in begičičev, fanatičnih kruhoborcev, ki nam kijubu § 19 kratijo pravice i žalijo narod na najnesramnejši način. Da, tudi pri nas so razmere ki nas živo spominjajo na bosensko rajo; temu v dokaz sledeči dogodjaj:

Slavili so, kakor vsi dobri Avstrijci, tudi Zatičanje slovesnost srebrne poroke Nj. Veličanstev cesarja. Vsak narodič in vsak posameznik, kateri ima le nekoliko domorodne iskricke i ljubezni do visocega vladarja v sebi, si je te dni prizadeval po svojej moči to podvzetje podpirati in podariti tudi najsvetejše, samo da bi povišal slovesnost.

Tako so tudi Avstrijci vedno zvesti Slovenci zatiške okolice prožili v ta slavni namen — najsvetejša darila — najboljša znamenja svoje lojalnosti in ljubezni do vis. habsburgske dinastije — dve krasni trobojnici (katera zastava je od cesarja Ferdinanda priznana.) Bilo je skleneno, da se te dve zastavi nasaditi na obe strani črnc-rumene cesarjeve zastave na zatiškem gradu, i to tem bolj po pravici, ker je samostanski grad cesarski, in ker je trobojnica od Nj. Veličanstva — kakor rečeno — sankcionirana. Toda čujte kaj se zgodi? Pridirjal je kakor besena — c. kr. davkar Lileg — in je s surovim, uradniku zgolj nepristoječim kričanjem in žuganjem siloma zabranil, da se namenjeni lojalni čin izvršiti nij mogel! Dotični gospod baje ne vé da je trobojnica tudi zastava kranjske de-

žele, ob enem pak sveta zastava celega slovanskega naroda, katerega žaliti ima c. kr. uradnik najmanj pravice. Slovenskega naroda najboljši dokaz udanosti, zvestobe i ljubezni do presvitlega vladarja je pak razvita trobojnica, ako jo poklada svojemu cesarju, ki jo je sankcionirati blagovolil.

C. kr. uradnika prva in sveta dolžnost je lojaliteta; je pak to lojalno, ako kdo si loma zabranjuje dokaze udanosti in veselja naroda, prirejene preuzvišenemu cesarju? Je li to čia c. kr. uradnika? Je mar v to svrhu nameščen? Ali je postavno, da c. kr. uradnik žali narodni čut in ljubezen do domovine tistega naroda, mej katerem živi? Spominjam se, da smo pred kratkim o tej zadevi čuli nekaj iz Taaffeje vih ministrovih ust, kar je odmevalo po celej slovanskej Avstriji. Tega se vé, da g. Lileg čital nij. Da se pak ta človek predrzne celi slovenski narod tako surovo razžaliti, in da se umešava v zadeve, ki spadajo v delokrog politične oblasti, da celo s žandarmerijo žuga, to je grda zloraba službene oblasti. Gosp. Lileg je uže od davna pri narodu slabo priporočen; kakove lavorike si je pa s tem surovim činom pridobil, to kaže razburjenost tukajšnjega prebivalstva — to je provociral on kot c. kr. uradnik.

Kljubu zaprekam, ki jih je stavil ta ne-lojalni c. kr. uradnik, so pa pokazali Slovenci zatiške okolice, da se ne dajo prevariti, da so neomahljivi, vedno podložni, zvesti in udani presvitljej habsburgske kroni — da so dobri Avstrijci, ki ljubijo svojega cesarja, pa tudi svojo ožjo domovino in narod. Vršila se je namreč 24. m. m. lepa veselica v zgolj slovanskem duhu, kjer smo zadobili od strani inteligence gotov dokaz, da tukaj za nemškutarijo nij terčena. (Opominjajoč na ministra Taaffeja besede, da ne sme noben uradnik nobenega slovanskega naroda v njegovih narodnih čutstvih žaliti, smo radovedni, bode li g. deželni predsednik politično nesramni čin uže prej kot hujskalca znanega Lilega na odgovor klical. Če ne, bomo mi skrbeli po družem potu, da se stvar vsaj na Dunaj zve. O vsem tacem naj se nam piše, to se ve, zanesljivo. Ur.)

Iz Barbanu v Istri 2. maja. [Izv. dopis.] Čitajoč razne dopise iz cele mile Slovenije o svečanosti srebrne svatbe Nj. Veličanstev, nemožem drugače, nego da se i opiše kako se je ta slavnost vršila v starinskej občini Barbanu i podobčini Raklju. Dne 15. travnja se je odločilo v občinskej sjednici, da da se mora taj dan, kar se naj več može slavno proslaviti. I kar se je odločilo, svršilo se je. 23. travnja zvečer zvonilo se je in streljalo, da kar Barban stoji, se še nij slišalo takovega streljanja z možnarji, kupljenimi od od tukajšnje cerkvene oblasti v Ljubljani. Isto tako zvonjenje i streljanje je bilo 24. zjutraj. O 9. uri pak je bila slovesna sv. maša, cerkva je bila polna, čeravno je bil delavnik; po „Tebe Boga hvalimo“ se je zapela cesarska pesem v hrvatskem jeziku, gotovo prvič, kar Barban stoji. Zvečer je bila občna razsvitljava Barbanu i Raklju. Razsvitljeno je bilo vse, na oknu starodavnega grada, sedaj župniškega stana bil je transparent: „Živio nam naš obljubljeni Fran Josip I. sa Jelisavom“ v slavjanskih i cesarskih barvah. Kresu su goreli po vseh vrhah ter su naznanjali bližnjim otokom Lušinu, Cresu i t. d. da Barban slavi danas patrijotičen praznik. Streljalo se

je, da se je kar vse treslo. V podžupaniji Raklju proslavil se je taj dan kao i v Barbanu.

Opomeniti pa se mora tukaj, da občinski zastopniki so odločili, po nasvetu zastopnika J. A. Batela, da se pošlje adresa N. N. V. V. cesaru i cesarici i ta adresa da bude hrvatski pisana. Adresa katero so 3 občinski zastopniki izročili g. okr. glavarju v Pulji, nije bila umetno napisana, a izrazi'a je čuvstvo udanosti vsega prebivalstva. Res da nij bila hrvatska adresa našim kanrnjeličem po volji, kako ni hrvatski transparent na oknu kastela, ker so se iz obedevh norčevali, a toliko lahko rečem, karnjelsko gospodstvo umira v Barbanu, samo da bodo naši ljudje čuvali si svojo domačo stvar, a to bodo i storili, ker začeli so spoznavati, da so sinovi slavjanskega naroda i ne bodo se več pustili v narodnem oziru pod jarem karnjelskih pijavk. Spomeniti mi je še, da na dan srebrne svatbe Nj. Veličanstev je prišlo več doslužnih vojakov, domače oblečenih, z medaljo na prsiah v Barban, i s tim so očitno protestirali proti ónim, kateri so za „Irredentu“.

Karnjelom i „irredentovcem“ naj pride na pamet, kar je glasoviti narodnjak v saboru porečkumu govoril: „Il popolo slavo dorme, ma chi dorme non e morto, e cosi il popolo slavo svegliandosi potrebbe farlo in maniera, che forse spiccarebbe all' elemento italiano“. Još stoji slavne Učke slavna gora, in dokler bodo po istrijskih vrhah slavjanski kresovi goreli, Istra ne bode propala, „ako je i tvrdo spala, jačja će se probudit.“

Iz Želimelj 2. maja. [Izviren dop.] Ker so od vseh krajev mile slovenske dežele poročali, naj tudi z našega okraja kratko naznanjam, da smo slovesno praznovali tudi pri nas narodnjaki petindvajsetletnico cesarjeve poroke. Ne omenjam drugih slavnostij, kakor so bile povsod navadne, nego le na kratko hočem omeniti ljudsko veselico, ki se je vršila popó-ludne 24. aprila, na holmcu blizu Poljan, katerega glava se je 24 metrov na široko nalašč za ta namen odnesla in napravil lep plateau. Holmec leži v sredi po lastniku grof Auerspergu zarad slovesnosti „cesarski log“ krščenega gozda. Prišlo je na tisoče kmetskega ljudstva iz bližnjih vasij, šolska mladež iz Želimelj z godbo. Najprvo se je vršilo sajenje cesarskega hrasta v sredi planjave, katero se je pozdravilo z 101 strelom iz možnarjev, s petjem cesarske pesni in navdušenimi „živio“ in „Slava“-klici Nj. Veličanstvoma. Za tem se je vsadilo za vsako provincijo Avstrije posebno drevo druge vrste, tudi za Bosno in Hercegovino jedno.

Šolska mladež je razdeljena v male kroge obstajala vsako drevo, v rokah držaje zastave v barvah dotičnih dežel. Pogostili so se potem najpreje šolska mladež, potem so prišli odrasli na vrsto. Dva koštruna sta se pekla pod milim nebom, tudi dobrega piva in vina nij manjkalo. Popevale so se narodne pesni, proti večeru pa se je kakih šestdeset parov zasukalo. Zvečer je bil holmec, kakor so bili tudi bližaji hribi razsvitljeni s kresom, lampijoni in umetelnim ognjem. Vsa veselica se je vršila pri velikej možini ljudstva v najlepšem redu. Vredbo vse veselice je prevzel in v občno pohvalo skoz in skoz izvršil grofovski nadlogar g. Bušek, pri nas obče spoštovan in priljubljen mož.

Iz Boveca 1. maja. [Izv. dop.] Kako bi človek ne ljubil kraja, kjer je zagledal luč sveta, domovino milo? Le tu nam solnce najlepše sije, le tu nam rožice najlepše cvetó, le

tu bodo naši dragi, ki so bili nam v življenji podpora, enkrat iz grobov vstali; tuje ljudstvo — so prijatelji; a bratje ne! Tedaj ne bodi nam pri nikomer v zlo šteto, ako z veseljem čitamo vesele dogodbe svojih slovenskih bratov in sosedov; a lastne vesele dni, pa s prepornim srcem radosti pozdravljamo.

Tako smo 20. 23. in 24. aprila, kakor po vesvoljnem avstrijskem svetu, tudi mi Bovecanci praznovali v čast Njiju Veličanstev. 20. aprila je narodna čitalnica napravila v ta namen „besedo“ zadosta sijajno; 23. koj po solnčnem zatonu, so po naredbi sl. županstva goreli kresovi na višinah okolo prijetnega trga; ko je tiha noč svoj plašč razvila po našej dolini, prižgalo se je neštevilno lučic, vrli g. župan je kaj previdno znal skrbeti za spodobno svečanost; daril je menj premožnim svečter ljudstvo iskreno izpodbujal k olepšanju slavne večera. Veličastno so vihrale zastave; hiše sredi trga so kinčali ponosni „transparenti“ z blagimi voščili Njiju Veličanstvoma „Francu Jožefu, Elizabeti“. Mej tem je prehodila godba trg, spremljana od neštevilnih tržanov in okoličanov z navdušenimi „živio“-klici. Naši pevci in naše pevke, z vrlim pevovodjem g. Stresom na čelu, so kaj prijetno prepevali na sredi trga himno avstrijsko. Zarja 24. aprila se je prijetno smehljala slavnemu dnevi; kajti po dolgem deževanju, nastopilo je krasno jutro; pozdravljaj ga je grom možnarjev in obilo zvonjenje. Po dokončanej božjej službi ide šolska mladina, g. župan z občinskimi zastopniki, uradniki, in z družimi občinarji pred šolsko poslopje. Krasni govor g. župana je ne le oveselil vse navzočne, temveč navdušil sosebno šolsko mladež.

Iz Velike Doline 4. maja. [Izv. dop.] Pravijo, da je dāndenes hudoben svet, pa to nij res, jaz vam lahko naprosto dokažem, kajti ako vi kake stvari prav podrobno in natančno ne veste — ali je morebiti samo prav nijste povedali, brž se najdejo prijazni ljudje, ki vam bodo luč resnice prižgali in „pravo“ pokazali.

Čudna je osoda človeštva, pa še bolj čudna osoda zadela je moj dopis od tukaj v „Sl. N.“ od 29. aprila; meni se za gotovo niti sanjalo nij, da bodem precej v drugem dopisu primoran, resnico in zadržaj ónega mojega prvega dopisa zagovarjati. Pa hvala Bogu, da imam dobro vest in zavest, resnico svojega dopisa lahko zmirom, in proti vsakemu braniti in zagovarjati. Saj je dosti resnice, pa bi moral svetu precej v svojem prvem dopisu neresnico oznanjati?

Prav čudno se mi je zdelo, ko sem zagledal v listu „Sl. N.“ a“ od sobote, na zadnej strani óni še čudnejši „— (popravek) —“ od preprijaznega in nepoznanega mi „popravitelja“ mojega dopisa, kateremu sem prav hvaležen, da mi je dal hitro priložnost, popraviti svoj ne čisto natančni in pravi tehnični izraz „mrtud“ za óno srčno boleost, na kateroj g. grof A. . . g uže dalje časa trpi, in od katere je bil nekaj dnij pred šolsko svečanostjo v čast sreb. poroke Njiju Veličanstev tako hudo zadet, da ga je zdravnik obiskaval, in se edino zaradi iste nij mogel omenjene slavnosti udeležiti. Ako mi pa óni prijazni gospod „popravitelj“ kakov bolj tehničen slovenski izraz za óno boleost pové, mu bodem prav iz srca hvaležen, in rad óni svoj nesrečni „mrtud“ prekličem. „Mrtud“ ali „ne mrtud“, bila je, kakor uže rečeno, neka srčna bolezen; ako pa to ne zadostuje, pripravljen sem uredni-

štvo „Sl. N. . a“ lastnoročno pisano iz-
javo g. gr. A. . ga in dotičnega g. zdrav-
nika — braneč svoje lastno resnicoljubje, in
čast g. gr. A. — preskrbeti.

Domače stvari.

— (Pogreb prof. Kozine) je bil pred-
včeranjem jako velik in sijajen. Učitelji in
učenci so položili vence na rakev nesrečnika.
Razven šol in učiteljstva udeležila se je po-
greba tudi ogromna množina ljubljanskega
večidel narodnega meščanstva. Pred bolnico
zapeli so ranjcemu pevci ljubljanske čitalnice
pod vodstvom svojega pevovodje g. Valente
na grobu pa realci pod vodstvom g. Försterja.
— Kakor je raztelesenje konstatiralo, bil je
na možjanih zbolel, ali tudi sicer je imel
srčno napako, katera bi mu ne bila dala dolgo
živeti.

— (Iz Trsta) se javlja, da je vladni
zastopnik 7. t. m. v mestnem zboru povedal,
da cesar volitve d' Angelija za župana nij po-
trdil. V prihodnji seji se bode v drugič vo-
lilo. — Proračun tržaškega mesta kaže za to
leto velik deficit 310.860 gld.

— (Iz Zagreba) se nam piše: Franjo
Grbic je nastopil sinoči v Eisenhutovej operi
„Sejstlav ljuti“ kot gost, ter je bil pri svojem
nastopu srčno in živahno pozdravljen kot stari
znanec. V soboto bode še enkrat peval v istej
operi.

— (Pred porotniki) v Ljubljani je
bil vtorek Josip Kočar krivega izpoznan spol-
skega posilstva in obsojen na eno leto. — V
sredo je bil obsojen Gregor Žagar zaradi uboja
pri tepežu na dve leti ječe.

— (Iz ptujskega okraja) poročajo
6. maja o velikih povodnjih.

— (Požar.) Dne 17. aprila so zgoreli
na Primskovem pri Kranji en hlev, dva poda
in jedna lopa. Škoda je 1500 gld. Posestnik
Janez Košenik je zavarovan bil za 1300 gld.

— (Dr. Jug), štajerskim Slovencem ne
ravno neznan advokat v št. Lenartu blizu
Maribora, bivši veliki politični prijatelj in agi-
tator Seidlov in Brandstetterjev, soosnovatelj
znanih nekdanjih nemškutarških „fassung-
tagov“ v Radvanji in Celji, prišel je zaradi
goljufige v zapor in bode obravnava zoper
njega pred sodiščem v Celji.

— (Iz Krškega) se nam piše: „Nij
še preteklo 3 tedne, kar se je v našem žu-
panstvu nabrala za Szegedince podpora
106 gl. 40 kr. a je uže druga velika nesreča
potrkala na srca naših vsigdar radodarnih me-
stjanov. Ko je pretekli mesec pogorela Dra-
govanjska vas, se je za te nesrečneže zopet
precejšnja svota 130 gld. 20 kr. nabrala,
katero so darovali sledeči gospodje: Fr. Schön-
wetter c. kr. okr. glavar 5 gl., Dr. Linhart
1 gl., F. Švarc 2 gl., Bar. Conrad pl. Eibis-
feld 5 gl., Jos. Rotar 1 gl., Fr. Orehek 2 gl.,
Flor. Jerman 5 gl., Danijel Šufaj 3 gl., Mat.
Hočvar 30 gl., Viljem Pfeifer 25 gl., Rup.
Engelsberger 1 gl., Mih. Ausec 10 gl., Jean
Vencajz 5 gl., Henr. Stancer 2 gl., Fr. Šebanc
40 kr., Fridr. Bömches 5 gl., Ant. Jagovic
5 gl., Jos. Cvetanovič 1 gl., Edvard Polak,
dekan 5 gl., Vencelj Hubert 50 kr., Janez
Rumpret 2 gl., Janez Knavs 1 gl., Jože Rum-
pret 50 kr., Jaka Sotelšek 1 gl., Dr. K. Ko-
celi 5 gl., Karl Žener 2 gl., Anton Rupert
1 gl., Fr. Česar 50 kr., Jos. Žener 30 kr.,
Fr. Gregorič 2 gl., Joh. Vanič, št. 3, 1 gld.“

Razne vesti.

* (Prijatelji ruskega jezika.) V
Pragi se je naredilo društvo prijateljev ru-
skega jezika, katerega pravila je vlada
potrdila. Bi li v Ljubljani ne bilo tako
društvo mogoče? Marsikdo bi se rad ruskega
učil, a nēma prilike.

* (Pobegla ljubimca.) Iz Celovca se
piše, da je tam hčer necega nadinženirja za-
ljubljena bila v bivšega, uže oženjenega želez-
niškega inženirja, a ker jej je oče branil to
razmero nadaljevati, pobegnita je in ne mogō
je naiti.

* (Za Blajbergce.) kateri so po zimi
bili unesrečili vsled snežnega plaza, nabralo
se je 25.628 gld. podpore. Od teh je bilo
2590 gld. uže razdeljenih, drug kapital je
naložen.

* (Cesarievīch Rudolf) je 7. t. m. v
Madrid prišel. Na kolodvoru ga je pričakoval
španski kralj z ministri in dvorom.

* (Zlata poroka nemškega ce-
sarja), ki se bode obhajala drug mesec, 11.
junija v Berlinu, tudi uže pozor vzbujajo. Nemci
bodo hoteli tu Avstrijce posnemati. Pravijo,
da pride tudi ruski car.

* (Povodenj.) V slavonskeje granici je
te dni Sava strugo zopet prestopila, in 40.000
oralov polja, travnikov in pašnikov stoji pod
vodo. Zemina je uničena.

* (Potopljene ladije.) Znano je,
da ladije navadno ne doživē starosti, temuč
da se potopē ali unesrečijo. Meseca marca
letos je na morji potonilo nič menj nego 145
ladij raznih narodov in držav.

* (Faliment.) Na Dunaji je falirala
firma Josef Pfeifer, trgovina z drvmi. Pasiv je
3 milijone, aktiv baje 6 milijonov, ki leže
večidel v blagu.

* (Dvoboje.) Iz Pešte se telegrafuje:
V državnem zboru se je denes pripovedovalo,
da je poslanec Viktor Hollan, ud vladne libe-
ralne stranke, prej Garibaldijev legijonar, mlad
talentiran zastopnik, 5. maja v Rakonici naglo
umrl. In potrdilo se je, da je umrl na ra-
nah, ki jih je dobil v dvoboju s svojim sva-
kom Hedryjem, ki je tudi poslanec, a ud opo-
zicije. Svaka sta bila uže več let smrtna so-
vražnika. Uzrok dvoboja do seh dob nij še
znan, najbrž je malosten.

* (Dvojen umor.) Dne 26. m. m. so šli
nekateri kmetje od novačenja v Slujnu domov
v Krstinje, ter so šli pri Cojanic brdu po ob-
delanem polju. Lastnik tega polja Miloš Banda
je to videl, ter jih podil proč. To pa je óne
kmete ujezilo, in jeden, Mile Radičanin, ustrelil
s puško nanj, tako, da je Banda takoj mrtev
obležal. Dve uri pozneje našli so pa ljudje pri
vasi Ponor mrtvo truplo ubitega Radičanina,
poleg njega zlomljeno gorjačo.

* (Tatvina.) Ruski listi poročajo: Dne
26. februaria t. l. so tatje ukrali iz mestnega
muzeja v Odesi vso zbirko orientalskih sta-
rinskih novcev, ki so bili notri shranjeni
Zbirka ima posebno veliko redkih novcev
krimskih. Tatje bodo gotovo da poskusili zbirko
drugod prodati.

Narodno-gospodarska stvar.

Soja in gabež.

(Konec.)

Goriški „Gospodarski list“ priporoča samo
rumeno sojo, jaz pa tudi rujavo, in čez ne-
koliko let bomo brali tudi v „Novicah“, da
sta obedve vrsti zaradi rodovitnosti in tečnosti
priporočanja vredni.

Ker je bil g. profesor Haberlandt jako
praktičen človek in povsod česar se je lotil
zmagal, isto tako je tudi tukaj pri soji, ona
se bo sadila povsod, kjer jej bo podnebje ugodno,
in dopis v „Novicah“ je ne bo prav nič ovi-
ral, kolikor je bilo pridelano, toliko se je bo
tudi letos posejalo.

Vlanskega leta nijsem več poskusov delal,
ker sem bil uže o vsem, kar je o soji pozna
nega, uže pred dvema letoma popolnoma pre-
pričan.

Ves pridelek (v Kopru) rumene in rujave
soje, nekoliko tudi črne, sem prodal po vsej

Sloveniji blizu 500 kupcem, gledal sem pa,
da jo kolikor mogoče enakomerno mej ljud-
stvo razdelim, zatorej je nijsem vsakemu to-
liko poslal, kolikor jo je zahteval, ampak moj
namen (enakomerna razdelitev) je bil tu me-
rodajen, za kar naj mi nikdo ne zameri. Naj-
več naročnikov je dobilo samo 1 do 2 ma-
selca semena, opeharjenih je bilo (kakor „No-
vice“ pravijo) res veliko število, pa za male
novce. Ker sem pa ceno prej razglasil, se o
opeharjenji in usiljevanji ne more govoriti, vse
to opravljanje „Noviškega“ dopisnika zaničljivo
preziram. Ako ima „Gospodarski list“ po
20 kr. bokal na prodaj, to mene nič ne briga,
ker vsak prodajalec svojeji robi sam ceno po-
stavi, in kupec kupi od enega ali drugega,
kjer mu drago. Za slovenske dežele sem po-
stavil za bokal ali kilo le 80 kr., v Beč in
Pešto sem pa prodal 140 kilo po 2 gl. 50 kr.,
in ko bi bil jaz to znal, da jo ima „Gospo-
darski list“ tako po ceni na prodaj, bi bila
jaz in on na boljem.

Svojim naročnikom svetujem, naj se ne
dadē od „Noviškega“ dopisnika motiti, naj jo
poskušajo vsestransko, in kjer bode obrodila,
od tam je nikdo več ne prežene.

Rujava soja se po Istri namesto kave
pije, kaka dobrotā je to, meni nij znano, pa
čez kakih 14 dni bom tudi o tem kaj lahko
spregovoril, ker sem si jo za ta poskus nalašč
nekaj obdržal. Soja ima tedaj sledeče dobre
lastnosti, da je 1. rodovitna, 2. najredivnejša,
3. slama redivna za živino, 4. se tudi lahko
v mehko skuha ali v moko smelje in mej
kruh pomeša.

Druga rastlina, o katereji zaradi mnozi-
h prednostij govorim, je Symphytum asperrimum
ali ostri gabež, óne sem letos mej kakih 70
kmetovalcev ali prodal ali pa podaril. Ta
rastlina je bila pa šolska in jaz moram na to
paziti, da se mi vrt sam izplača, ker podpore
nēmam kakor drugi zavodi, skupljeni denar
pride tedaj ves v prid šolskemu vrtu, to naj
bode za pomirjenje „Noviškemu“ dopisovalcu.
Kolikor sem jo jaz iz Londona za 15 gold.
dobil, tisto množino sem za 20 kr. prodal.
Vsak mora na svoj račun gledati, da ne za-
brede v deficit, ko bi pa kdo osleparjen bil,
se bo na-me obrnil, in potem se bodeva po-
botala.

Gabež je prav lahko pomnožiti, korenike
se razreže za prst debele in dolge, in se jih
2 palca pod zemljo potakne. Ako je zemlja
vlažna, se ne bo nobena korenika posušila,
čez 1 mesec se pa zopet lahko korenike iz
zemlje skoplje in več drugih naredi in tako
celo leto naprej. Za 20 kr. sem poslal po
20 do 25 rastlin, in iz teh se do konca leta
veliko množino družih lahko naredi.

Zemlja naj bode za gabež vlažna ali
mokra, ker v suhej ne raste tako dobro, le v
jeseni in spomladi, ko je dosti vlage, obrodī
v vsakeji zemlji in dá največ perja. Gabež
naredi v rahlej, mokrej in dobreji zemlji do
80 peres tabakove velikosti in se žanje, kadar
se cvetje počne kazati. Požanje se lahko pri
zemlji in potem je dobro rane z jedno matiko
zemlje pokriti, da jih solnce ne posuši. Oko-
pavanje nij potrebno, pa mu tudi ne škoduje,
ampak koristi. Seme neče kaliti, jaz sem
delal poskuse, pa se mi nij noben obnesel, iz
250 semen je komaj jedna rastlina izrastla.
Perje sem uporabljal za napravno gnoja, ker
živine nijsem imel. Stare korenike se v zemlji
vsako drugo leto posušijo, in na njih mesto
pridejo druge mlajše.

Zaradi pomanjkanja govedi v Kopru nijsem
mogel poskusa narediti, ob času objave gabeža
držal sem se poskušanj svojih znancev, in dru-
zih, ki so o tem poskušaje delali. Čujmo enega
v „W. l. Z.“ št. 49 prošlega leta, on pravi:
krave so pojedle novo krmo požrešno, dasi-
ravno so bile poprej s frišno deteljo in tur-
šico zadosti nasitene. Dalje pravi: krave in
mlada goved je vedno požrešno gabež žrla in
od 24 kilo naenkrat 2 kravama položenih nij
nič v jaslih ostalo.

Moja trditev je bila, da ga morajo pra-
šiči radi jesti, na koji poskus me je „Noviški“
dopis napotil. Prasci so svojo hrano v koritu
popustili, in se na gabež vrgli, to je poskus

tu v Kopru izpeljan. Ker sem pa uže vlansko leto nekaterim dijakom gabež oddal, mi trdi eden, da ga je krava izmej plevela izbirala. Tudi sam se čem še pri govedi od resničnosti, ali ga je ali ne, natanko prepričati. Na poskus ljubljanske kmetijske družbe še ne dam nič, prašiči ga jedó, in to je za mene zadosti.

Zaradi mnovega perja in večkratne žetve je gabež tudi važen, ker bi se lahko za gnoj uporabljal, ako bi ne bil za nobeno drugo uporabo.

Spomladi ima gabež veliko vrednost, ker se uže aprila meseca lahko obira ali žanje, in ravno na spomlad, ko nam vsega pomanjkuje, imamo pri gabežu najprvo in najboljšo žetev.

Tukaj navedem poskus gori imenovanega ekonomista; od 20 rastlin je našel: 5. maja 18.5 kilo fršnega perja, 12. junija 24.6 kilo, 20. julija 17.9 kilo, 27. avgusta 16.5 kilo in petkrat 3. oktobra 14.2 kilo. Ta poskus se je vršil v mrzlih gorah nizeavstrijske dežele.

Jaz sam sem delal lanskega leta poskušnje, in dobil sem od 5 kratne žetve 48 kilo fršnega perja, vselej od istih 10. rastlin. Prva žetev se je vršila sredi meseca aprila in je dala 23 kilo perja, vse druge so bile slabše, po 6.7, 5 in 6 kilo. Ravno ta slučaj, da je gabež spomladi najprva zelena krma, in da je prva žetev najbogatejša, zasluži povesod, kjer se néma na spomlad nobene zelenjave, vsestranskega poskusa, kar sem z letošnjo prodajo tudi skoraj dosegel.

Priporočal sem gabež za poskus tudi v senčnih krajih, in to so posebno gozdi, dalje bi moral rasti tudi po mokrih senožetih, kjer se le slabo krmo ali steljo prideluje.

Letos imam še nekoliko rastlin v senci, kamer solnce le kake 2 ure na dan posije in se vidijo rastline po 70 centimetrov visoke grmiču podobne z 50—80 peresi.

Ker ljudje divji gabež za prašiče jako cenijo, tim večjo vrednost bo imel ostri gabež, ker se s prvim ne sme v rodovitnosti primerjati. Daje bodo zamogle tudi korenike po 1 kilo teške, kako vrednost imeti, kar pri divjem gabežu nij slučajno.

Ravno ta slučaj sili vsakega k poskušnji, ker ga tisti, ki so ga poskušavali, hvalijo, drugi zopet, ki ga nijso ali ga še le bodo poskušavali, pa uže naprej ali zaradi osebnosti zametavajo: ponujam vsem poskusa željnim kmetovalcem skozi celo leto najmanjšo množino po 20 kr.

V Kopru.

Kristan.

Poslano.

Nikolaju Jamniku na Svetji!

Nésmo mislili na Vaše „Poslano“ v „Slov. Narodu“ 13. aprila št. 85 odgovoriti. Ker bi pa morda kdo, ki vas ne pozna, lahko mislil, da je v tem kaj resnice, primorani smo očitno izjaviti, da, kadar daste Vi kaj v „Slovenski Narod“ pisati, je navadno sama grda laž in hudobno obrekovanje. To pa delate nekaj iz porednosti, nekaj pa, ker ste se s pametjo skregali.

Vi pravite v „Poslanem“:

Predno so se moj oče 24. februarja t. l. v večnost preselili, so mi dali lepe nauke. Res je, da potrebujete lepih naukov, pa za Vas so to, kar bob za v steno.

Vas še ob očetovej smrti doma nij bilo. Še le dva dni pozneje Vas je daljnopis privabil domov. Morda sta bila z očetom pogovorjena, ako Vas ob njegovej smrti ne bude doma, naj Vam po telefonu lepe nauke pošlje. Zapomnite si: Laž hodi po jedneji nogi!

Dalje pripovedujete, da Vam občinska moža nijsta pustila znamenja postaviti v spomenik očetu!

Škoda, ker ste pri nekem županu več let občinskega sluga posla opravljali, samo razklicavali menda nijste, pa si še tega nijste zapomnili, da se morajo vse nove stavbe občinskemu predstojništvu naznaniti.

Občinske postave so za vse srenjčane, in Vi, ki prav nič ne veste iz njih, bi jih radi drugim razlagali? O, sveta priprostost!

Ker ste potem tudi v Vašem „Poslanem“ gospoda župnika Luka Aleša kot sredstvo rabili, s čemer ste nas hoteli počrniti pred svetom, dali ste nam priložnost, tudi o njem nekaj malega spregovoriti. Omenjeni gospod je uže deveto leto pri nas, ima vsako leto za cerkvene potrebe osem do deset „ofrov“, cerkev je pa vedno slabejša, še celo skozi obok teče ob moči, in novega se nič ne napravi. On nam kupljene in plačane cerkvene sedeže jemlje in jih zopet

izstavlja in ureduje Josip Jurcic.

drugim prodaja. On ljudi, ki imajo pri njemu kaj opraviti, pa mu nijso všeč, klofuta in pretepa, takó da se jim kri cedí. Tako ravnanje je, kakor Vi Miklavž pravite, vrlo in hvalevredno?

Proti koncu svojih domišljij pravite, da ste hoteli napraviti občini nov križev pot v Preski. Ali ne veste, da je Preska le en del medvodske občine, in morda mislite, da mi ne vemo, da se to samo omenjeno napravo hočete za srenjski stol pripravljati? Vi še tega ne plačate, kar morate, preje da ste prisiljeni. Povejte nam, ali sta Vi in Vaš oče občini le za jeden novce uže koristila? Gotovo ne.

Končno naj Vam bode povedano še to-le: Vi mislite, da Vas Vaši prijatelji, katere pa lahko na prste jedne roke seštejete, obrajtajo; nikakor ne, ampak samo Vaše vino.

Verjemite nam, dokler bodo srenjčani imeli to pamet, katero imajo zdaj, ne boste dosegli tega, kar Vam diši.

Zapomnite si pa za zmirom, da Vam nikdar več ne bodemo na kakšne Vaše laži in obrekovanja odgovarjali!

V Preski, dne 21. aprila 1879.

Jurij Cvajnar, Blaž Mrak, M. Koženina,

(205)

Zanimivo

je v današnjem listu „Slov. Naroda“ objavljeno naznanilo sreče od S. Heckscherja sen. v Hamburgu. Ta hiša je radi svojega tajnega izplačevanja dobitnih dobitkov v okolici tako na dobrem glasu, da na današnji inerat opozorujemo vsacega uže na tem mestu.

Umrla v Ljubljani.

6. maja: Jožefa Zajec, 4 l., hči mesarskega pomagaca, na cesarja Josipovem trgu št. 3, vsled difteritisa. — Marija Renko, delavka v predilnici, 36 l., v kolodvorskih ulicah št. 13, vsled jetike.

Tujci.

8. maja:

Pri Slonu: Grbec iz Dunaja. — Klimesch iz Gradca. — Boncelj iz Železnikov. — Deisinger iz Loke.

Pri Maliju: Büheim iz Dunaja. — Butovac iz Novega mesta. — Uranič iz Trsta. — Werner iz Dunaja. — Bessinger iz Kočevja. — Resch iz Gradca. — Wilhelm iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Greisler iz Vodice. — Berger iz Tirolskega. — Nicolini iz Milana.

Dunajska borza 8. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcin . . .	66	glđ.	70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	67	„	40	„
Zlata renta . . .	78	„	95	„
1860 drž. posojilo . . .	125	„	20	„
Akcije narodne banke . . .	320	„	—	„
Kreditne akcije . . .	259	„	75	„
London . . .	117	„	40	„
Srebro . . .	—	„	—	„
Napol. . .	9	„	37	„
C. kr. cekini . . .	5	„	55	„
Državne marke . . .	57	„	75	„

Zahvala.

Za gorko sočutje pri preranej smrti najinega ljubljenca

Evgenija,

za obilni sprevod njegov, in za darovane krasne vence se najtopleje zahvaljujeva vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

V Ljubljani, dne 8. maja 1879. (209)

Franjo in Fani Ravnihar.

V Cérknici,

tikoma okrajne ceste, na skoro najlepšem prostoru trga bi takoj oddal sposobnemu krémarju spodnji del svoje hiše s hišnim orodjem vred

v najem.

Ta del pohištva obsega pet lepih in prostornih sob, kuhinjo, drvarnico, klet, in zraven stoječi hlev. Dodal bi se še vrt, in prostor za napravo keglišča.

Ker je upati, da bodo sčasoma tujci še bolj naš kraj obiskovati pričeli, bi potem krémarju tudi v drugem nadstropju nekaj sob odstopil, in ako bi kdaj kako večjo veselico priredil, mu pripustim za tisti čas prostorno dvorano in druge sobe v II. nadstropju. — Natančni pogoji se poizvedo jedino le pri meni.

Jožef Milavec,

(183—3)

po domače pri „Jurku“.

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski čitalnici. 8° 9 pol. Cena 30 kr.

Hiša št. 60

v Ljubljani na spodnjih Poljanah,

prodá se z ugodnimi pogoji prosto. Zidana je pričično, obsega 11 sob, — vsaka posamezen stan s kuhinjo in drvarnico, — prostorno dvorišče, klet, pod, hlev za 8 živinčet, tik hiše kozolec in 2 orala njive. Nadalje se s hišo vred ali posebej prodá tudi z orala močvirja in 1°, orala hriba. Hiša je v najboljem stanu, vzlasti pripravna za mesarije, trgovino ali krčmo. Natančni pogoji in cena izvé se pismeno. Ponudbe naj se pošiljajo do 20. maja pod naslovom: **J. K. 60, Grignano.** (208—1)

Glavni do-
bitek ev.
400.000
mark.

Naznanilo
sreče.

Dobitke
garantira
država.

Vabilo na udeležitev dobitnih šans

velike, od hamburgske države garantovane denarne loterije, v kateri se mora nad

8 milijonov 200.000 mark

gotovo dobiti.

Dobitki te ugodne denarne loterije, katera ima po načrtu le 86.000 lozov, so sledeči: Največji dobitek je ev. 400.000 mark.

Premija 250.000 mark	71 po 3000 mark
1 dobitek	217 „ 2000 mark
po 150.000 mark	2 „ 1500 mark
1 „ 100.000 mark	2 „ 1200 mark
1 „ 60.000 mark	531 „ 1000 mark
1 „ 50.000 mark	673 „ 500 mark
2 „ 40.000 mark	950 „ 300 mark
2 „ 30.000 mark	65 „ 200 mark
5 „ 25.000 mark	100 „ 150 mark
2 „ 20.000 mark	24650 „ 138 mark
12 „ 15.000 mark	1400 „ 124 mark
1 „ 12.000 mark	70 „ 100 mark
24 „ 10.000 mark	7300 „ 94 in 67 mark
5 „ 8.000 mark	7850 „ 40 in 20 mark
2 „ 6.000 mark	
54 „ 5.000 mark	
6 „ 4.000 mark	

kateri se bodo v malo mesecih v 7 oddelkih gotovo odločili.

Prvo uzidiganje dobitkov je uradno nastavljenno, ter stane

cel originalni loz le 3 glđ. 40 kr.,
pol original. loza le 1 glđ. 70 kr.,
četrt original. loza le 85 kr.,

ter te od države garantovane originalne loze (ne prepovedane promese) proti frankovanej poslatvi svote tudi v najoddaljenejše kraje razpošiljam.

Vsak udeleženec dobí zraven originalnega loza tudi originalni črtež z državnim grbom zastonj, ter se mu takoj po uzidigovanji dobitkov nezahtevano pošlje uradni listek uzidigovanih števiik.

Izplačevanje in razpošiljanje dobitkov izvršujem direktno jaz interesentom točno in z najbolj strogo tajnostjo.

Naročila izvršujejo se najlaglje po poštnem povzetji.

Naj se tedaj naročila zaupno pošljejo radi bližnjega zřebanja

do 15. maja t. l.

na
Samuel Heckscher senr.,

Banquier und Wechsel-Comptoir
in Hamburg. (198—5)

**WASSERDICHTER
ZELTSTOPPE-
REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER**

empfehl die
Wienerberg-Landgut-Fabriksniederlage
M. JELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(195—237)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.